

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 03 Ocak 2020
Sayı : 1049

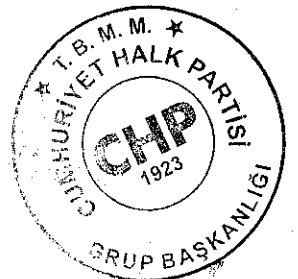
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Dr. Murat EMİR
Ankara Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Plan ve Bütçe - Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih :	13 Ocak 2020
Esas No:	2/2514

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
03 Ocak 2020
Numara:

TBMM GELEN EYRAK
03 Ocak 2020
No: 594634
EDYS'ye AKTARILMIŞTIR

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Genel Gerekçe:

"Toplumsal olan; toplum ile alakalı" anlamlarına gelen 'sosyal' terimi, insanların ortak değerler etrafından birlikteliğiyle somutlaşmaktadır. Tekili veya bir grubu değil çoğulu yani toplumsalı esas alan birlikteliklerin en üst düzeyde örgütlenme şekli bilindiği gibi 'devlet'tir. Devletler birer sosyal örgütlenme şekli olup, günümüzde tüm modern devlet örgütlenmeleri için, temel yasalarında 'sosyal devlet' ilkesinin yer alması adeta bir zorunluluktur.

20'nci yüzyılın 21'nci yüzyıla önemli bir miras olarak devrettiği, Avrupa Birliği'nin de merkezi olduğu 'sosyal devlet' ilkesi, özellikle kamu hizmetlerinin sunuluş şekliyle yakından ilgilidir. Çünkü kamu hizmeti toplumdur, devlettir. Bu hizmetlerin 'iktisadi yaklaşım' çerçevesinde 'sosyal mal' değil devletin temel varlık nedeni olduğu, herkese ve her kesime adil dağıtılıp dağıtılmadığı 'sosyal devlet' açısından olmazsa olmazdır. Avrupa Birliği'nin dünya genelindeki istisnai özelliği tam da bu olup; adil bir vergi düzeni çerçevesinde kumlan sistemlerinde, eğitimden sağlığa ulaşımdan sosyal güvenlik hizmetine kadar hemen hemen tüm alanlardaki kamu hizmetleri, toplumsallık yani toplumun geneli dikkate alınarak sunulmaktadır. Avrupa devletlerinin, vatandaşlarının karşısına çıktığı bu kimliği, Avrupa dışındaki birçok başka ülkeden göç almasına da neden olmuştur. Devlettten beklenen hizmetlerin sunulduğu yer olarak Avrupa'yı gören insanlar, ilk hedef olarak Avrupa ülkelerine göçü amaç edinmişken; son yıllarda, çatışma ve savaş ortamları nedeniyle ülkelerini terk ederek göç eden milyonlarca insanın Avrupa ülkelerini tercih etmesinin temel nedenlerinden birinin de bu olduğu tartışmasız bir gerçektir. Kamu hizmetlerinin devlet örgütlenmesinin temel işlevi olduğu anlayışıyla inşa edilen 'sosyal devlet', günümüzde diğer bir ifadeyle medeniyetin göstergesidir.

'Padişaha hizmet' anlayışıyla var olan Osmanlı Devleti'nin aksine Türkiye Cumhuriyeti, kamuya hizmet anlayışıyla kurulmuş ve günümüzde dikkate değer düzeyde bir kamu hizmeti geleneğine sahip olmuştur. Anayasamızda 'kamu hizmeti' vurgusunun yapıldığı maddelere baktığımızda da bu nitelik dikkat çekmekte, çizilen çerçeve, devlet örgütlenmesine işaret etmektedir. 'Sosyal devlet' vurgusu da Anayasamızın belirleyici maddelerinde ifade edilmiştir. Anayasamızın 2'nci maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin dört temel niteliğinden biri 'sosyal devlet' şeklinde ifade edilerek, "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." denilmiştir. Yine Anayasamızın "Devletin temel amaç ve görevleri" başlıklı 5'inci maddesinde "...sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak..." vurgusu yapılarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin, "sosyal barış ve sosyal adaleti sağlamak amacıyla sosyal ve ekonomik hayata aktif müdahalesinin meşruluğuna işaret edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ve gelişim sürecinde, 'sosyal devlet' dolayısıyla kamu hizmeti anlayışının, devletin sorumluluk alanında olduğuna ilişkin temel niteliğinde, iktidarı son 17 yıldır tek başına kullanan siyasi parti tarafından, düzeltilmesi zor tahribatlar olmuştur. 'Sadaka kültürünü' anlayışını hâkim kılarak 'sosyal devlet' anlayışını toplumsal ölçekten çıkartıp siyasi amaçları ölçğine indiren iktidardaki siyasi partinin, genel olarak kamu

hizmetlerinden devletin çekilmesi özel olarak da bu hizmetlerin kamuda kalacaksa da ücretlendirmesi, vatandaşı 'dilenci', devleti de son kuruşuna kadar almayı planladığı vatandaşın cebine göz dikmiş konuma getirdi.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin, kamusal niteliğinin yok sayıldığı son olay ehliyetlerin değişimiyle ilgili yaşanmıştır. Bilindiği gibi TBMM'de 12.7.2013 tarihinde kabul edilen 6495 sayılı Torba Kanun ile AB'ye uyum açısından ehliyetlerin değiştirilmesine karar verildi. Söz konusu kanunun tasan aşamasında ehliyetlerin yenilenmesi için vatandaşlardan 89 TL alınmak istendi, ancak kamuoyu tepkisi üzerine bu bedel 15 TL'ye düşürüldü. 15 TL'lik meblağın 13 TL'sinin "sürücü belgesi bedeli", 2 TL'sinin ise "Türk Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfı'na "bağış" şeklinde alınmasına karar verildi. Demek ve vakıfların kamu hizmetleri üzerinden gelir elde edememesini öngören 5072 sayılı Demek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun'a karşın gidilen bu düzenlemeyle Türk Polis Teşkilatı Güçlendirme Vakfı'na, hiçbir katkı sağlamadığı halde, 25 milyon sürücü bulunduğu göz önüne alındığında 50 milyon lira gelir sağlanmış olacak. Ehliyetlerin değiştirilmesine ilişkin işlemlerin 2016 yılının başı itibariyle başlatılmasıyla vatandaşların, 15 TL'nin yanı sıra sağlık raporu için de ayrıca bir bedel ödemesi gerektiği ortaya çıktı. Türkiye genelindeki uygulamalarında farklılık yaşansa da vatandaşlar için söz konusu sağlık raporunun maliyeti ortalama 70 TL civarına gelmektedir. Ehliyetini yenileyecek vatandaş sayısı dikkate alındığında, vatandaşların cebinden toplamda 1 milyar 750 bin TL tutarında bir para çıkmış olacak. 15 TL'lik 'sürücü belge' ücreti dışta tutularak bulunan, vatandaşlar için adeta 'durduk yere masraf denilecek bu harcama, yukarıda ifade edildiği üzere ne sosyal devlet ilkesine ne kamu hizmetinin 'sosyal mal' olarak görülmemesi ilkesine uygundur.

Söz konusu işlem nedeniyle alınacak sağlık raporları için vatandaşlardan herhangi bir ücret talep edilmemesi, bu konunun Karayolları Trafik Kanunu'na eklenecek bir hükümle düzenlenmesi gerekmektedir.

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun Geçici 22 nci maddesinin 3 üncü fıkrasına aşağıdaki ibare eklenmiştir.

“Bu maddeye bağlı olarak gerçekleştirilecek değiştirme işlemleri için gerekli sağlık raporları ücretsiz olarak verilir. Sağlık raporlarına ücret ödeyenlerin, talepleri halinde ödedikleri tutar ilgili sağlık kuruluşlarınca iade edilir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

